

ANLATAN

**STEFANO
BENNI**

Cyrano de Bergerac

RESİMLEYEN

**MIGUEL
TANCO**

ÇEVİREN

**EREN YÜCESAN
GENDEY**

 domingo

4

Stefano Benni

CYRANO DE BERGERAC

ÖZGÜN İSMİ: The story of CYRANO DE BERGERAC

© 2010 Gruppo Editoriale L'Espresso S.p.A

© 2010 Stefano Benni

Tüm hakları saklıdır.

RESİMLEYEN: Miguel Tanco

ÇEVİRİ: Eren Yücesan Cendey

EDİTÖR: Aysen Çoluk

SAYFA UYARLAMA VE KAPAK UYGULAMA: Bahadır Erşık

KAPAK UYARLAMA: Ayşe Nur Ataysoy

GRAFİK TASARIM: Mucca Design, PSone

TÜRKÇE YAYIN HAKLARI

© 2013 Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.

Sertifika No: 12746

Domingo, Bkz Yayıncılık markasıdır.

ISBN: 978 605 4729 12 8

Baskı: Eylül 2013

Ertem Basım Ltd. Şti.

Nasuh Akar Mahallesi 25. Sokak No 19

Balgat Ankara

Tel: (312) 640 16 23

Sertifika No: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tümünün veya içeriğinin herhangi bir bölümünün yayıncının yazılı izni olmadan, fotokopi yöntemi dahil, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.

Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.

Asmalımescit Mah. Ensiz Sok.

No:2 D:4 Tünel İstanbul

Tel: (212) 245 08 39

domingo@domingo.com.tr

www.domingo.com.tr

Jki

Dışarıda düellolara ve gerçek aşklara hazırlanılırken tiyatronun içinde perde kalkar ve Mountfleury sahnede görünür; gülünç biçimde giyinmiş, elinde gaydası, başında güllü şapkası ile iri cüsseli bir erkek olan aktör rolüne başlar. Gerçekten çok çok kötü oynamaktadır. Köpekçenin köpekçisi, köpekler kralının köpeksi köpeciğinin köpekleşmesinden beter bir köpeklik sergilemektedir.

İyice düşününce, köpek gibi rol yapıyor demenin anlamı ne olabilir ki? Sanki köpekler aktörlük yapar mı ki; ayrıca Lassie, Rin-Tin-Tin sinemada oynadıklarında gayet başarılı olmuşlardı.

Mountfleury hindileri andıran bir sesle “Mutlu ona derler saraylardan uzakta; sakın bir yerde...” diyor.

Seyircilerin arasından biri onun sözünü kesiyor. “Edepsiz

şey, ben senin sahneye çıkmanı yasaklamamış mıydım?”

Seyirciler mırıldanıyorlar: Kim bu kendini bilmez? Mountfleury, rolüne devam etmek istiyor ama seyircilerin arasında olan Cyrano ayağa kalkıyor. Nihayet görebiliyoruz onu. Eh, tahmin ettiğimizden daha iyi de sayılır, daha kötü de!

Başına taktığı koskocaman tüylü şapkası yüzünden dev bir mantarı andırıyor. Tehditkâr bir havayla kollarını kavuşturmuş dikiliyor. Kazık gibi duran koca bıyıkları kılıçları andırıyor. Ve gerçekten koca bir burnu var; yüz metre öteden görülebilecek uzun ve etli bir burun. Ayrıca avizeleri titreten kudretli de bir ses tonuna sahip. Kimseden korkusu yok; herkese meydan okuyor. Mountfleury'nin berbat bir aktör olduğunu ve asla sahneye çıkmaması gerektiğini söylüyor haykırarak. Eğer buna katılmayan varsa kılıcının, her kim olursa olsun, onunla düelloya hazır olduğunu da ekliyor.

“Ölmek isteyenler” diyor Cyrano “parmak kaldırırsınlar!”

Siz olsanız parmak kaldırır mıydınız? Ben mi, hayır.

Kahramanımız gerçekten cesur ya da belki de bir zorba. Ama daha şimdiden, kişiliğinin çok önemli bir özelliği ortaya çıkıyor. Cyrano asla zayıflarla uğraşmaz. Senden farklı olana, talihsiz arkadaşına, güçlük içinde bulunana küstahlık etmesi kolaydır.

Senden daha kuvvetli veya kudretli birine karşı kendi davanı savunmak ise cesaret ister. Yanında korumaları varken kılıcını çevirerek sallayan ve haykıran sahte silahşorlara çok rastlıyoruz ama kudretli birini eleştirmeye gelince ona karşı çıkmayı değil onun emrine girmeyi yeğliyorlar. Eh, göreceğiniz üzere, sevimli ya da sevimsiz, nasıl olursa olsun Cyrano günümüzün genç ve yaşlı zorbalarına benzemez.

Bütün tiyatro halkı nefeslerini tutmuşken Cyrano, aktöre şöyle diyor: “Elimi üç kez çırpacağım ve üçüncüde kaybolacaksınız, görünmez olacaksınız.” Ödlek Mountfleury neredeyse altına kaçırarak hale geldiğinden sahneden kaçıyor. Tiyatro oyunu yarıda kalıyor. Cyrano, cömert bir biçimde cebinden çıkardığı paraları, haksızlık olmasın diye, rolleri yarım kalan öteki oyunculara dağıtıyor. Bazıları Cyrano’nun cesaretine hayran olurken, bazıları da onun bu müdahalesine dayanamıyor. Tartışma ve kavga başlıyor. Cyrano kavgaya alışık. Karşısına dikilen bir tipi tekmeledikten sonra Valvert Vikontu ile karşı karşıya geliyor. Asilzade ona meydan okurcasına dikiliyor karşısına. Herkes soluğunu tutuyor. Ve Vikont şöyle diyor: “Eh, siz... hummm, hımmm... Sizin burnunuz... kocaman.”

Bildiğiniz gibi burnu havalarda gezinenlerin hayal dünyaları pek geniş değildir.

Şimdi dinleyin, bakın şair ve silahşor
Cyrano onu nasıl yanıtlıyor:

“Burnum hakkında söyleyeceğiniz
her şey bu kadar mı Vikont?”

“Mah... Yani... Şey... Uhm!”

*Haydi canım! Hepsi bu mu?
Oyun niyetine bin çeşitleme yapılabilir
Burnum hakkında neler dile getirilebilir
Birkaç basit örnekleme ister misiniz?*

*Saldırgan: Böyle bir burnum olsaydı benim
Kesin yarıdan kestirirdim.*

*Dostça: Bardağa sığmıyorsa bu koca burun
Kova alın da içkinizi ona koyun.*

*Tarifle: O bir kaya, o bir tepe, o bir dağ
O bir dev, Golyat'ın burnu adeta.*

*Meraklı: Ne işinize yarıyor bu alet?
Yazı masası mı, mücevher kutusu mu, izah et?*

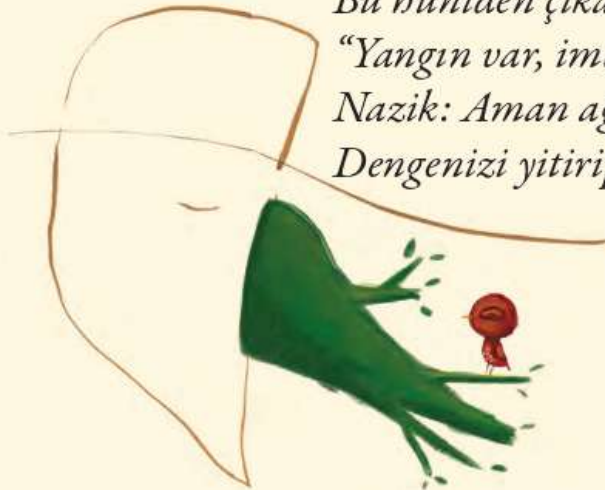
*Çıkarımcı: Siz kesinlikle bir kuş seversiniz
Onlara böyle sağlam bir tünek hazırlamışsınız.*

*Dramatik: Siz ateş edercesine aksırduğunuzda
Bu huniden çıkan tütün dumanını gören komşu*

“Yangın var, imdat!” diye haykırıyor mu?

Nazik: Aman ağırlığına dikkat edesiniz

Dengenizi yitirip yere serilmeyesiniz.

*Müşfik: Konduruverin şu yavrucağın
Üstüne bir şemsiye
Güneşte kızarmadan önce.*

*Bilimsel: Aristofanes'in bir oyunundaki
Hippocampelephanocamelos isimli yaratığın bile
Alnında boynuz yok böylesine.*

*Modacı: Çok da şıkmiş cidden
Paltomu oraya asmak geldi içimden.*

*Abartılı: Onu üşütebilecek rüzgâr esmedi daha
Ne bir kasırga, ne bir karayel, ne de bora.*

*Hazin: Bu burun bir kanasa,
Kızıldeniz olur tüm kasaba.*

*Hayran: Şahane durmaz mı,
Bir parfümeri tabelasında!*

Kuşkulu: Bu bir tekne mi? Siz de bir denizci?

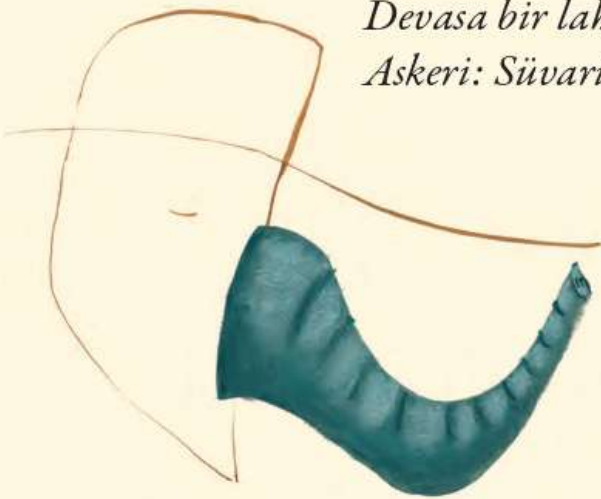
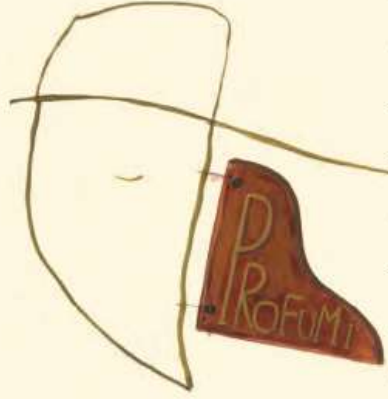
Basit: Anıt ziyarete açık mıdır?

*Saygılı: Efendim, izin verin bir yorum yapmama
Tekneyle yol almaya benzemeli,
Rüzgara karşı yürümek bu burunla.*

Köylü: Viş aney, o ne öyle!

Devasa bir lahana mı, küçük bir kavun mu?

Askeri: Süvariler, saldırın şu topa!

*Pratik: Bunu bana verirseniz, inanın
En büyük ödülü olur piyangomuzun.
Ya da ses tonumuzu ayarlayıp şaire katılırsak:
“Ey sevgilimin yüzündeki korkunç burun
Güzelliği korkunç bir çirkinliğe dönüştüren
Utan, bahtıma küstüm senin yüzünden!”*

*İşte olsaydı ilminiz ve biraz mizah duygunuz
Söyleyecek bu tür sözler bulurdunuz.
Ama Vikont’um siz şaka nedir bilmiyorsunuz.
Zira gerek yok çok fazla harfe
Sadece altı tanesi yeter inanın,
Alnınıza yazmak için BUDALA.*

